

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ВИГОТОВЛЕННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ З УРАХУВАННЯМ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ОСВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ

Греб Олена Олександрівна
м. Полтава

Анотація. Дана стаття присвячена розгляду особливостей збереження здоров'я школярів під час проведення уроків з технології виготовлення швейних виробів. Аналізуються шляхи використання різноманітних типів здоров'язберігаючих освітніх технологій на уроках трудового навчання.

Ключові слова: здоров'язберігаючі технології, здоров'я учнів, освітня галузь «Технології», урок технологій.

Проблема збереження та цілеспрямованого формування здоров'я школярів є значимою та актуальною. За останні роки в Україні відбулося значне якісне погіршення здоров'я школярів. За даними досліджень, лише 10% випускників шкіл можуть вважатися здоровими, 40% мають різноманітну хронічну патологію. У кожного другого школяра виявлено сполучення кількох хронічних захворювань.

За період навчання у школі кількість дітей з порушеннями опорно-рухового апарату збільшується в 1,5 – 2 рази, нервовими хворобами – в 2 рази, з алергічними – в 3 рази, з короткозорістю – в 5 разів.

Потрібно відмітити, що науково-теоретичні аспекти забезпечення здоров'язбереження дітей і молоді викладені у працях С. Болтвіця, Н. Коцур, Л. Горяної, Г. Власюк, О. Завгородньої, Г. Кривошеєвої, В. Несторенко, С. Омельченко.

Відповідно до Наказу Міністерства науки і освіти, молоді та спорту України № 1243 від 31.10.2011 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» основою сучасного виховного процесу є людина як найвища цінність [1].

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо вивчення шкільних дисциплін у 2012-2013 навчальному році (Лист МОН молоді спорту від 01.06.2012 року № 1/9-426) важливою ознакою сучасного уроку є використання здоров'язберігаючих технологій [2].

Національна Доктрина розвитку середньої освіти України передбачає вирішення таких проблем:

- виховання морально та фізично здорової людини;

- формування в учнів наукового світогляду, уявлення та розуміння наукової картини світу живої природи на основі усвідомлення понять і закономірностей взаємозв'язку безпечної поведінки людини, здорового способу життя, цінування власного життя та життя інших. Здоров'я, за визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, – це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не просто відсутність хвороб або фізичних вад.

Здоров'я – єдність фізичного, психічного, духовного, соціального, інтелектуального та творчого аспектів здоров'я, а не лише відсутність хвороб або фізичних вад.

Загальноосвітні функції освітньої галузі «Технології» трансформуються у наступні дидактичні завдання: трудове виховання, профорієнтаційна робота, політехнічна освіта, творча та продуктивна праця. Ці завдання мають змістовне наповнення у вигляді знань і умінь, виражених практичними діями і мотивацією особистості та її ставленням до трудової діяльності, що проходять через весь період навчання з першого класу включно.

Сучасний вчитель обслуговуючої праці повинен мати досить глибокі фахові знання та вміння використовувати на уроках здоров'язберігаючі освітні технології, оскільки важливою ознакою сучасного уроку є використання саме здоров'язберігаючих технологій.

Здоров'я школярів знаходиться в прямій залежності від умов навчання, харчування, рухової активності, правильного чергування навантаження та відпочинку. Ступінь успішності оздоровчої діяльності – усунення шкідливих впливів (коректування навколишнього середовища) та підвищення стійкості до них.

Поняття «здоров'язберігаючі технології» об'єднує в собі всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів [3].

Аналіз класифікацій існуючих здоров'язберігаючих технологій дає можливість виокремити такі типи (за О. Ващенко):

- здоров'язберігаючі – технології, що створюють безпечні умови для перебування, навчання та праці в школі та ті, що вирішують завдання раціональної організації виховного процесу (з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм), відповідність навчального та фізичного навантажень можливостям дитини;

- оздоровчі – технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я учнів, підвищення потенціалу (ресурсів) здоров'я: фізична підготовка, фізіотерапія, ароматерапія, загартування, гімнастика, масаж, фітотерапія, музична терапія;

- технології навчання здоров'ю – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок (керування емоціями, вирішення конфліктів тощо), профілактика травматизму та зловживання психоактивними речовинами, статеve виховання. Ці технології реалізуються завдяки включенню відповідних тем до предметів загально навчального циклу, введення до варіативної частини навчального плану нових предметів, організації факультативного навчання та додаткової освіти;

- виховання культури здоров'я – виховання в учнів особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини.

При проведенні уроків з технології виготовлення швейних виробів використовують саме ті зберігаючі технології, що вирішують завдання раціональної організації виховного процесу (з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм), відповідність навчального та фізичного навантажень можливостям школяра.

Урок – це основна структурна одиниця навчального процесу. Проведення уроків з технології виготовлення швейних виробів з урахуванням здоров'язберігаючих технологій повинен не викликати в учнів погіршення здоров'я. Сучасний урок технологій – це урок інноваційний, який викликає в учнів і вчителів задоволення, стимулює цікавість, творчість. Усе це досягається різноманітними формами роботи з використанням інтерактиву та інноваційних технологій [5].

Проводячи уроки з технології виготовлення швейних виробів на основі із здоров'язберігаючих технологій потрібно враховувати: зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності; групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, правилам спілкування; проведення ігор та ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків. Учитель повинен працювати так, щоб навчання та виховання дітей в школі не завдавало збитку їх здоров'ю, не знижувало рівня мотивації навчання. Також, намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми.

Отже, впровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя технологій, по-перше, не допускати перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів, індивідуальні здібності кожного учня.

Перелік використаної літератури:

1. Наказ Міністерства науки і освіти, молоді та спорту України №1243 від 31.10.2011 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України». [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/
2. Лист МОН молоді спорту від 01.06.2012 року № 1/9-426 «Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін» // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/content/Освіта/1-9-426.pdf>
3. Волкова І. В. «Поняття «здоров'язберігаючі технології» та їх класифікації» / І. В. Волкова // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://edu-post-diploma.kharkov.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=712
4. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді – Наказ МОН України № 605 від 21.07.2004р.
5. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навчально-методичний посібник; за заг. ред. О. М. Коберника. – Умань : СПД Жовтий, – 2008. – 235 с.